

Έτος Ίδρυσης 2006

ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΓΣΕΒΕΕ

**Διαδικτυακό συνέδριο
ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ**

Η εμπειρία της πανδημίας της νόσου
Covid-19 στην εκπαίδευση και κατάρτιση
ενηλίκων: διαστάσεις, συνέπειες,
προοπτικές

Δευτέρα 21 Μαρτίου 2022

12:00–16:00

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ο Κύκλος Διαλόγου του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ

Το Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων της ΓΣΕΒΕΕ έχει συστήσει έναν Κύκλο Διαλόγου για θέματα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης ενηλίκων. Ο Κύκλος Διαλόγου του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ λειτουργεί ως ένα forum συστηματικής διερεύνησης και συζήτησης καίριων ζητημάτων θεωρητικής και πρακτικής σημασίας στους τομείς της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, της εκπαίδευσης ενηλίκων και γενικότερα της διά βίου μάθησης. Εξετάζει και αναλύει αντικείμενα όπως τα νέα ψηφιακά μέσα και τις μεθόδους εκπαίδευσης και κατάρτισης, τις πολιτικές διάγνωσης, ανάπτυξης και αντιστοίχισης δεξιοτήτων, την εμπειρική μάθηση που συντελείται στο πλαίσιο της εργασίας, την αποτίμηση και επικύρωση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης και άλλα.

Στον Κύκλο Διαλόγου συμμετέχουν ερευνητές προερχόμενοι από τον χώρο της πανεπιστημιακής κοινότητας, από Ινστιτούτα των κοινωνικών συνομιλητών, από την αγορά υπηρεσιών συμβουλευτικής και κατάρτισης και από αρμόδιους για τα προαναφερόμενα θέματα κρατικούς οργανισμούς και δημόσιες υπηρεσίες.

Στο πλαίσιο της λειτουργίας του Κύκλου Διαλόγου, το ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ διοργανώνει **διαδικτυακό συνέδριο** με θέμα

Η εμπειρία της πανδημίας της νόσου
Covid-19 στην εκπαίδευση και κατάρτιση
ενηλίκων: διαστάσεις, συνέπειες,
προοπτικές

τη **Δευτέρα 21 Μαρτίου 2022, 12:00-16:00**

Προβληματική του συνεδρίου

Το βασικό ερώτημα που θα απασχολήσει το Συνέδριο του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ είναι: Πως η εμπειρία της πανδημίας Covid-19 επέδρασε και επιδρά στις μορφές, στις διαδικασίες, στη συμμετοχή και στα περιεχόμενα της εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων;

Ειδικότερα, θα ασχοληθεί με ερωτήματα όπως:

- Τι συνέβη αυτά τα δύο χρόνια στην εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων; Ποιες θεσμικές και άλλες αλλαγές συντελέστηκαν; Τι «μάθαμε» από την εμπειρία της πανδημίας;
- Που βρισκόμαστε σήμερα;
- Ποιες είναι οι διακυβεύσεις για το μέλλον; Κίνδυνοι και δυνατότητες.
- Προς ποιες κατευθύνσεις χρειαζόμαστε και επιθυμούμε αλλαγές; Σε ποια ακριβώς πεδία και θέματα;

Η εμπειρία δύο ετών υγειονομικής κρίσης με τις συνθήκες της «κοινωνικής αποστασιοποίησης» και την επιβεβλημένη επείγουσα εξ αποστάσεως εκπαίδευση (ή καλύτερα «απομακρυσμένη διδασκαλία έκτακτης ανάγκης») στην πλειονότητα των περιπτώσεων με τη χρήση εφαρμογών τηλεδιάσκεψης, δημιούργησε μια νέα πραγματικότητα στην υλοποίηση δράσεων εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων.

Το περιβάλλον και οι μορφές μάθησης υπέστησαν «σεισμική» αλλαγή. Τα περιεχόμενα μάθησης επηρεάστηκαν σε σημαντικό βαθμό με τις ψηφιακές δεξιότητες να ανέρχονται ραγδαία στην κλίμακα των

ζητούμενων αντικειμένων κατάρτισης. Η ταχύτητα και η επιτακτικότητα των αλλαγών λόγω των έκτακτων συνθηκών περιορίσε -ειδικά το πρώτο διάστημα- τις διαθέσιμες επιλογές και συρρίκνωσε την ανθρώπινη ενέργεια στο να «καταφέρουμε να τα βγάλουμε πέρα», αφήνοντας σε πολλές περιπτώσεις τα ερωτήματα περί ποιότητας της εκπαίδευσης, ουσιαστικής συμμετοχής και προσωπικής συσχέτισης εκπαιδευτή - εκπαιδευόμενων και εκπαιδευόμενων μεταξύ τους στο περιθώριο. Η πανδημία Covid-19, που «κράτησε περισσότερο» από όσο φανταζόμασταν τις πρώτες μέρες, δεν δοκίμασε μόνο ποικίλες εφαρμογές ψηφιακής μάθησης, αλλά -ακόμη σημαντικότερο- δοκίμασε και εδραίωσε νέες εργασιακές και εκπαιδευτικές συμπεριφορές. Σε πολλές περιπτώσεις αποπροσανατόλισε και κούρασε, αλλά επίσης ανέδειξε νέες δυνατότητες ή επανατοποθέτησε σε νέα βάση κάποιες ήδη γνωστές και διαθέσιμες, αλλά όχι εκτενώς εφαρμοζόμενες εφαρμογές. Βοήθησε στη διάκριση των σημαντικών στοιχείων της εκπαιδευτικής σχέσης από τα δευτερεύοντα, αλλά και επέκτεινε τις ανισότητες.

Τα «αρχετυπικά στοιχεία της παιδαγωγικής σχέσης», η ανθρώπινη αλληλεπίδραση μέσω της φυσικής (ιδίως της βλεματικής) επαφής, η καθοριστική επιρροή του (τρισδιάστατου) εκπαιδευτικού χώρου, η ροή του εκπαιδευτικού χρόνου σε συνθήκες άμεσης προσωπικής συμμετοχής και «δέσμευσης» του εκπαιδευόμενου στη διεργασία μάθησης, τέθηκαν υπό άρση. Όλα αυτά και πολλά άλλα εμφανίστηκαν, ωστόσο, κάτω από διαφορετικό φως. Τις συνθήκες «επείγουσας ανάγκης», συνέδραμε η σχετικά εξελιγμένη

τεχνολογική δυνατότητα (παρά τα πολλά προβλήματα εφαρμογής, ιδίως στα αρχικά στάδια) σε συνδυασμό με τη γενικευμένη υλοποίηση, για μεγάλη διάρκεια.

Το μίγμα αυτών των φαινομένων και συνθηκών άφησε ισχυρό αποτύπωμα στα βιώματα όλου του εκπαιδευτικού κόσμου.

Ερωτήματα και θέματα συζήτησης του συνεδρίου

Μερικά από τα πιθανά ερωτήματα, που θα αποπειραθεί να προσεγγίσει ο διάλογος στο συνέδριο του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, είναι:

- Με την σταδιακή αποδρομή της πανδημίας θα γυρίσουμε στο σημείο από όπου ξεκινήσαμε; Η εκπαίδευση ενηλίκων θα επιστρέψει στον Φεβρουάριο 2020 ξεχνώντας με την πάροδο του χρόνου την εμπειρία της «μη κανονικότητας» και καταγράφοντάς την ως ένα δυσάρεστο διάλειμμα; Ή μήπως θα βαδίσουμε σε μια περίοδο αβεβαιότητας προσπαθώντας να κατανοήσουμε τη σύνθεση παραγόντων που θα αποτελέσει τη νέα πραγματικότητα;
- Τι θα απομείνει από την εμπειρία αυτών των δύο ετών στην πρακτική της εκπαίδευσης ενηλίκων; Η μεγάλη «επένδυση» που συντελέστηκε στις «ψηφιακά εμπλουτισμένες»

εφαρμογές και πρακτικές εκπαίδευσης θα εγκαταλειφθεί ή θα εδραιώσει μια διατηρήσιμη νέα κατάσταση πραγμάτων;

- Ποια διδάγματα βγαίνουν από την μέχρι σήμερα εμπειρία των δυο ετών για τα περιβάλλοντα και τις μορφές μάθησης; Τι μπορούμε να αξιοποιήσουμε για να βελτιώσουμε τις πρακτικές μας ως εκπαιδευτές ενηλίκων, ως σχεδιαστές προγραμμάτων, ως παραγωγοί εκπαιδευτικού υλικού, ως κοινωνικοί φορείς και ως ενεργοί πολίτες; Ποιες δεξιότητες, ικανότητες και στάσεις αναδύθηκαν ως αποτελεσματικές και χρήσιμες;
- Υπάρχει κάποια «χρυσή τομή» ανάμεσα στην φυσική και την ψηφιακή συμμετοχή που θα μπορούσε να προωθήσει την ενεργητική μάθηση των ενηλίκων; Ποιες θα μπορούσαν να είναι οι νέες επωφελείς υβριδικές συνέργειες μεταξύ του ψηφιακού και του φυσικού κόσμου στην εκπαίδευση και κατάρτιση των ενηλίκων;
- Ποιες θεσμικές αλλαγές χρειαζόμαστε βάσει όλων αυτών; Πως πιθανόν τροποποιείται ο ρόλος των εμπλεκόμενων φορέων (κρατικών, επιστημονικών, κοινωνικών εταίρων, παρόχων κατάρτισης) στην νέα πραγματικότητα;

Ο «Κύκλος Διαλόγου του ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ για την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση των ενηλίκων» εντάσσεται στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Δράσεις παρακολούθησης θεμάτων ενδιαφέροντος των μικρών επιχειρήσεων στα πεδία των πολιτικών απασχόλησης και εκπαίδευσης» της πράξης «Θεσμική, Ερευνητική και Επιχειρησιακή ενδυνάμωση της ΓΣΕΒΕΕ» με κωδικό ΟΠΣ 5001290 του ΕΠ«Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020»